

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

9 юли 2026 година([*](#))

„ Преюдициално запитване — Собствени ресурси на Европейския съюз — Защита на финансовите интереси на Съюза — Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 — Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) — Регламент (ЕС) № 1303/2013 — Европейски инструмент за съседство — Регламент (ЕС) № 232/2014 — Регламент за изпълнение (ЕС) № 897/2014 — Програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн“ — Обществена поръчка — Директива 2014/24/ЕС — Пряко възлагане — Понятие за нередност — Забавено изпълнение на услугата — Неприлагане на клауза за неустойка — Финансови корекции — Пропорционалност — Мотиви на решението за налагане на финансова корекция “

По дело C-186/25

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Административен съд Варна (България) с акт от 26 февруари 2025 г., постъпил в Съда на 7 март 2025 г., в рамките на производство по дело

Институт по рибни ресурси Варна

срещу

Ръководител на Националния орган по Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014—2020“ и директор на дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: F. Schalin, председател на състава, M. Gavales (докладчик) и Z. Csehi, съдии,

генерален адвокат: T. Ćapeta,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за българското правителство, от Цв. Митова и Р. Стоянов, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от J. Aquilina, Д. Драмбозова и С. Ehrbar, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, буква м), член 31, параграф 3, членове 52—56 и член 74 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 897/2014 на Комисията от 18 август 2014 година за определяне на специални разпоредби за изпълнението на програми за трансгранично сътрудничество, финансирани по Регламент (ЕС) № 232/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски инструмент за съседство (ОВ L 244, 2014 г., стр. 12), на член 2, точка 36 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 2013 г., стр. 320, и поправка в ОВ L 200, 2016 г., стр. 140), член 33, член 36, параграф 1, член 61 и член 63, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 2018 г., стр. 1), член 2, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 година относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 1995 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 1, стр. 166), както и член 41 от

Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между директора на Института по рибни ресурси Варна (наричан по-нататък „Институтът“ или „бенефициерът“), от една страна, и ръководителя на Националния орган по Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014—2020“ и директор на дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ (наричан по-нататък „националният орган“), от друга страна, по повод решението, с което този орган е наложил финансови корекции поради, от една страна, липса на прозрачност в процедура за възлагане на обществена поръчка и от друга страна, закъснение при изпълнението на договор в рамките на изпълнението на проект, финансиран от Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014—2020“.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 2988/95

- 3 Член 2 от Регламент № 2988/95 предвижда:
 - „1. Административните проверки, мерки и санкции се въвеждат дотолкова, доколкото са необходими за осигуряването на правилното прилагане на правото на Общността. Те ще бъдат ефективни, пропорционални и с възпиращ ефект, така че да осигуряват адекватна защита на финансовите интереси на Общността.
 2. Не може да се налага административна санкция, освен ако тя не е предвидена предварително в акт на Общността. В случай на последващо изменение на разпоредбите, които налагат административни санкции и се съдържат в правила на Общността, по-леката разпоредба ще се приложи с обратно действие.
 3. Правото на Общността определя характера и обхвата на административните мерки и санкции, които са необходими за правилното прилагане на въпросните правила, като се отчита видът и тежестта на нередността, предоставената или получената облага и степента на отговорност.

4. При условията на приложимото право на Общността, процедурите за извършването на проверките на Общността, мерките и санкциите се уреждат от правото на държавите членки“.

4 Член 4, параграфи 1, 2 и 4 от този регламент гласи:

„1. Общото правило е, че всяк[а] нередност включва отнемане на незаконно придобитата облага:

- посредством задължението да се плати или възстанови размерът на сумата, която се дължи или е придобита незаконно,
- посредством частичното или пълното усвояване на обезпечението, което е предоставено в подкрепа на искането за авансово плащане или по времето на получаването на облагата.

2. Прилагането на мерките по смисъла на параграф 1 се ограничава до отнемането на получената облага плюс — където това е предвидено — лихвите, които се определят въз основа на фиксиран лихвен процент.

[...]

4. Мерките, предвидени в настоящия член, не се разглеждат като санкции“.

5 Член 5, параграф 1 от посочения регламент предвижда:

„Преднамерено извършените или причинените по небрежност нередности могат да доведат до следните административни санкции:

[...]“.

Регламент № 1303/2013

6 Член 2 („Определения“) от Регламент № 1303/2013 предвижда:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

[...]

36) „нередност“ означава всяко нарушение на правото на Съюза или на националното право, свързано с прилагането [му], произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове [(ЕСИ фондове)], което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза“.

Регламент (ЕС) № 232/2014

- 7 Регламент (ЕС) № 232/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 година за създаване на Европейски инструмент за съседство (ОВ L 77, 2014 г., стр. 27) предвижда следното в съображения 9 и 14:

„(9) Освен това е важно е да се насърчи и улесни сътрудничеството между [Европейския с]ъюз[...] и неговите партньори и други участващи държави с цел извличането на общи ползи, по-специално чрез най-доброто и най-ефективно координиране на предоставяните ресурси и обединяване на вноски от бюджета на Съюза от инструменти за вътрешна и външна дейност, в частност в полза на трансгранично сътрудничество и проекти за регионално сътрудничество, инфраструктурни проекти от интерес за Съюза, които включват съседни държави, и други области на сътрудничество.

[...]

(14) Съюзът следва да се стреми към най-ефективното използване на наличните ресурси с оглед оптимизиране на въздействието на външната си дейност. Това следва да бъде постигнато чрез съгласуваност и взаимно допълване между инструментите за външна дейност на Съюза, както и чрез създаването на полезни взаимодействия между [Европейския инструмент за съседство (ЕИС)], други инструменти на Съюза за финансиране на външната дейност и други политики на Съюза. Това следва да доведе и до взаимното укрепване на програмите, разработени в рамките на инструментите за финансиране на външната дейност“.

- 8 Член 7 от този регламент, озаглавен „Програмиране и индикативно разпределение на средствата за национални и многонационални индикативни програми“, предвижда в параграф 7:

„Когато е необходимо по-ефективно прилагане на мерки от обща полза за Съюза и партньорските държави в области като например транснационалното сътрудничество и междусистемните връзки, финансирането по настоящия регламент може да бъде обединено с финансиране по съответни други регламенти на Съюза. В този случай [Европейската к]омисия[...] решава кой единен набор от правила да се прилага за изпълнението“.

- 9 Член 9 от посочения регламент със заглавие „Програмиране и разпределение на средствата за трансгранично сътрудничество“ предвижда в параграф 2:

„Съвместните оперативни програми се съфинансират от [Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР)]. Общият размер на участието на ЕФРР се определя съгласно член 4, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 [на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (ОВ L 347, 2013 г., стр. 259)]. Настоящият регламент се прилага по отношение на използването на това финансово участие“.

Регламент (ЕС) № 236/2014

- 10 Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 година за определяне на общи правила и процедури за изпълнението на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност (ОВ L 77, 2014 г., стр. 95) гласи в съображение 8:
- „Съюзът следва да се стреми към най-ефективно използване на наличните ресурси с оглед оптимизирането на въздействието на външната му дейност. Това следва да се постигне чрез съгласуваност и допълняемост между Инструментите на Съюза за външна дейност, както и чрез създаване на взаимодействие между Инструментите и други политики на Съюза. Това следва допълнително да доведе до взаимното укрепване на програмите, разработени в рамките на Инструментите, и където е целесъобразно, до използването на финансови инструменти, които имат ефекта на лоста“.

Регламент за изпълнение № 897/2014

- 11 Съображение 12 от Регламент за изпълнение № 897/2014 гласи:
- „Тъй като програмите обикновено се изпълняват чрез споделено управление, системите за управление и контрол следва да отговарят на правилата на Съюза, по-специално Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета [от 25 октомври 2012 [година] относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 2012 г. стр. 1)] и Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията [от 29 октомври 2012 година относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, 2012 г., стр. 1)], както и на Регламент [№ 2988/95]. Комисията следва да гарантира, че по време на изпълнението на програмите финансовите средства на Съюза се използват съгласно приложимите правила“.

12 Член 2 („Определения“) от този регламент за изпълнение предвижда:
„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
[...]

м) „нередности“ означава всяко нарушение на споразумение за финансиране, договор или приложимо право, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в изпълнението на програмата, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза“.

13 Член 31 от посочения регламент за изпълнение, озаглавен „Национални органи и отговорности на участващите държави“, предвижда в параграфи 1 и 3:

„1. Националният орган, определен съгласно член 20, параграф 6, буква а), *inter alia*:

а) отговаря за създаването и ефективното функциониране на системите за управление и контрол на национално равнище;

[...]

3. Участващите държави предотвратяват, откриват и поправят нередности, включително измами, и събират недължимо платени суми заедно с всички лихви съгласно член 74 на своята територия. Те незабавно нотифицират управляващия орган и Комисията за тези нередности и ги държат в течение на развитието на свързаните административни и съдебни производства“.

14 Дял VII от същия регламент за изпълнение съдържа глава 4, в раздел 1 от която, озаглавен „Обществени поръчки“, се намира член 52 („Приложими правила“) със следния текст

„1. Ако изпълнението на проект изисква възлагане на обществена поръчка за стоки, строителни работи или услуги от бенефициер, се прилагат следните правила:

а) когато бенефициерът е възлагащ орган или възложител по смисъла на законодателството на Съюза, приложимо към процедурите за възлагане на обществени поръчки, той може да приложи националните закони, подзаконови и административни разпоредби, приети във връзка със законодателството на Съюза, или разпоредбите на параграф 2;

[...]

2. Във всички други случаи се спазват следните задължения:
- а) поръчката се възлага на участника, предложил икономически най-изгодната оферта или, ако е подходящо, на участника, предложил офертата с най-ниската цена, като се избягват всякакви конфликти на интереси;
 - б) за поръчки на стойност над 60 000 евро се прилагат също следните правила:

[...]

3. Във всички случаи се прилагат правилата за националност и произход, определени в членове 8 и 9 от Регламент [№ 236/2014]“.

- 15 Член 71 („Финансови корекции от страна на управляващия орган“) от Регламент за изпълнение № 897/2014 предвижда в параграф 1:

„Управляващият орган на първо място носи отговорност за предотвратяването и разследването на нередностите и за извършването на необходимите финансови корекции и събирането на вземания. В случай на системна нередност управляващият орган разширява своите разследвания, за да обхване всички операции, които потенциално могат да бъдат засегнати.

Управляващият орган прави финансовите корекции, необходими във връзка с единични или системни нередности, открити в проектите, техническата помощ или програмата. Финансовите корекции се изразяват в отмяна на цялото участие на Съюза или на част от него за даден проект или за техническа помощ. Управляващият орган взема предвид характера и сериозността на нередностите и финансовата загуба и прилага пропорционална финансова корекция. Финансовите корекции се вписват в годишните отчети от управляващия орган за счетоводната година, през която е взето решението за отмяна“.

- 16 Член 74 („Финансови отговорности и събиране“) от този регламент за изпълнение гласи следното в параграф 1:

„Управляващият орган носи отговорност за събирането на неправомерно изплатени суми“.

Директива 2014/24/ЕС

- 17 Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 2014 г., стр. 65) съдържа член 72,

озаглавен „Изменение на договорите за поръчка през техния срок на изпълнение“, който гласи в параграфи 1, 2 и 4:

„1. Договорите за поръчки и рамковите споразумения могат да бъдат изменяни без провеждане на нова процедура за възлагане на обществена поръчка в съответствие с настоящата директива в следните случаи:

- а) когато измененията, независимо от паричната им равностойност, са предвидени в първоначалната документация за обществената поръчка чрез ясни, точни и недвусмислени клаузи за преразглеждане, които могат да включват клаузи за изменение на цената или опции. В тези клаузи се посочват обхватът и естеството на възможните изменения или опции, както и условията, при които те може да се използват. В тях не се предвиждат изменения или опции, които биха променили цялостния характер на поръчката или на рамковото споразумение;
- б) за допълнителни строителство, доставки или услуги от първоначалния изпълнител, които са станали необходими и не са включени в първоначалната обществена поръчка, когато смяната на изпълнителя:

[...]

- в) когато са изпълнени всички условия по-долу:

[...]

- ii) изменението не променя цялостния характер на поръчката;
- iii) увеличението на цената не превишава с повече от 50 % стойността на първоначалния договор за поръчка или рамково споразумение. [...]

[...]

2. В допълнение и без да е необходима проверка на това дали са спазени условията по параграф 4, букви а)–г), договорите за поръчка могат да бъдат изменени, без да е необходимо провеждането на нова процедура в съответствие с настоящата директива, когато стойността на изменението е едновременно под следните две стойности:

- i) праговете по член 4; и

- ii) 10 % от стойността на първоначалния договор за поръчка за услуги и доставки и под 15 % от стойността на първоначалния договор за поръчка за строителство.

Изменението обаче не може да променя цялостния характер на поръчката или рамковото споразумение. [...]

4. Изменението на договор за поръчка или на рамково споразумение по време на техния срок на изпълнение се счита за съществено по смисъла на параграф 1, буква д), когато прави договора за поръчката или рамковото споразумение съществено различни по техния характер от първоначално сключените. При всички случаи, без да се засягат параграфи 1 и 2, изменението се счита за съществено, когато е изпълнено едно или повече от следните условия:

- а) изменението въвежда условия, които, ако бяха част от първоначалната процедура за възлагане на обществена поръчка, биха позволили допускането на други кандидати, различни от първоначално избраните, или приемането на оферта, различна от първоначално приетата, или биха привлекли към участие в процедурата допълнителни кандидати;
- б) изменението променя икономическия баланс на договора за поръчка или рамковото споразумение в полза на изпълнителя по начин, който не е бил предвиден в първоначалния договор за поръчка или рамково споразумение;

[...]“.

Регламент 2018/1046

- 18 Член 33 от Регламент 2018/1046, озаглавен „Ориентирано към резултатите изпълнение и принципи на икономичност, ефикасност и ефективност“, предвижда в параграф 1:
„Бюджетните кредити се използват в съответствие с принципа на добро финансово управление и следователно се изпълняват, като се спазват следните принципи:

- а) принципа на икономичност, според който ресурсите, използвани от съответната институция на Съюза за осъществяване на нейните дейности, се предоставят своевременно, в подходящо количество и качество и на най-добрата цена;

- б) принципа на ефикасност, който е свързан с най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;
 - в) принципа на ефективност, който е свързан със степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности“.
- 19 Член 36 („Вътрешен контрол на изпълнението на бюджета“) от този регламент гласи в параграф 1:
„Съгласно принципа на добро финансово управление бюджетът се изпълнява в съответствие с принципа на ефективен и ефикасен вътрешен контрол, подходящ за всеки метод на изпълнение, и в съответствие с приложимите за съответния сектор правила“.
- 20 Член 63 („Споделено управление с държавите членки“) от същия регламент предвижда в параграф 2:
„При извършването на задачи по изпълнението на бюджета държавите членки вземат всички необходими мерки, включително законодателни, регулаторни и административни мерки, за да защитят финансовите интереси на Съюза, а именно като:

[...]

- в) предотвратяват, откриват и коригират нередностите и измамите;

[...]

Държавите членки налагат на получателите ефективни, възпиращи и пропорционални санкции съгласно предвиденото в специалните секторни правила или в специалните разпоредби на националното право.

[...]“.

Българското право

ЗУСЕФСУ

- 21 Съгласно член 70, алинея 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ДВ, бр. 101 от 22 декември 2015 г.), в редакцията му, приложима към фактите по спора в главното производство (наричан по-нататък „ЗУСЕФСУ“):
„Финансова подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция на следните основания:

[...]

3. за нарушаване на принципите за добро финансово управление в съответствие с изискванията на чл. 33, чл. 36, параграф 1 и чл. 61 от Регламент (ЕС) 2018/1046;

[...]

5. за проекта или за част от него не е налична одитна следа и/или аналитично отчитане на разходите в поддържаната от бенефициента счетоводна система;

[...]

9. за нередност, съставляваща нарушение на правилата за определяне на изпълнител по глава четвърта, извършено чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от ЕФСУ“.

22 Член 73 от ЗУСЕФСУ гласи:

„(1) Финансовата корекция се определя по основание и размер с мотивирано решение на ръководителя на управляващия орган, одобрил проекта.

(2) Преди издаването на решението по ал. 1 управляващият орган трябва да осигури възможност бенефициентът да представи в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от две седмици, своите писмени възражения по основателността и размера на финансовата корекция и при необходимост да приложи доказателства.

(3) Решението по ал.1 се издава в едномесечен срок от представянето на възраженията по ал. 2, като в неговите мотиви се обсъждат представените от бенефициента доказателства и направените от него възражения“.

ЗОП

23 Член 121 от Закона за обществените поръчки (ДВ, бр.13 от 16 февруари 2016 г.), в редакцията му, приложима към фактите по спора в главното производство (наричан по-нататък „ЗОП“), гласи:

„(1) [...] Възложителите поддържат досие за всяка обществена поръчка с цел осигуряване на документална проследимост (одитна пътека) по отношение на всички свои действия и решения, както и на

действията на комисиите за възлагане на обществени поръчки, независимо дали поръчките се възлагат с електронни средства.

(2) [...] Досието съдържа всички решения, обявления, документацията и други допълнителни документи, разясненията, поканите, протоколите, окончателните доклади на комисията [за възлагане на обществени поръчки], офертите или заявленията за участие, доказателства за предприетите действия по чл. 44, ал. 3—5, описание на причините, поради които се използват други средства за подаване на документи, различни от електронните при електронното подаване. При осъществен контрол от Агенцията по обществени поръчки се прилагат становището на агенцията и мотивите на възложителя за неприетите препоръки, а в случаите по чл. 237а и чл. 237б — докладите от работата на наблюдателите и от предварителния контрол за законосъобразност. Досието съдържа договора или рамковото споразумение, както и всички документи, свързани с тяхното изпълнение и отчитане.

(3) Възложителите съхраняват информацията, свързана с договори, когато прилагат изключенията от закона“.

24 ЗОП съдържа допълнителни разпоредби, сред които е § 3, който гласи: „§ 3. С този закон се въвеждат изискванията на:

1. Директива [2014/24];

[...]“.

25 Наредбата за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ДВ, бр. 27 от 31 март 2017 г.), в редакцията ѝ, приложима към фактите по спора в главното производство (наричана по-нататък „Наредбата“), гласи в член 1:

„С наредбата се посочват:

1. случаите на нередности, съставляващи нарушения на правилата за определяне на изпълнител по глава четвърта от [ЗУСЕФСУ], извършени чрез действия или бездействия от бенефициента, които имат или биха имали за последица нанасянето на вреда на средства от [Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ)] и които представляват основания за извършване на финансова корекция по чл. 70, ал. 1, т. 9 от ЗУСЕФСУ;

2. минималните и максималните стойности на процентните показатели на финансовите корекции, определяни за нередности на основание чл. 70, ал. 1, т. 1, 3 — 7 и 9 от ЗУСЕФСУ.

[...]”.

- 26 Член 2 от Наредбата предвижда:

„(1) Нередностите по чл. 70, ал. 1, т. 9 от ЗУСЕФСУ, както и приложимите процентни показатели на финансови корекции за тях са посочени в приложение № 1.

[...]

(3) Приложимите процентни показатели на финансови корекции за нередностите по чл. 70, ал. 1, т. 1, 3—7 от ЗУСЕФСУ са посочени в приложение № 2.

(4) За определяне размера на финансовите корекции за нередностите по чл. 70, ал. 1, т. 2, 8 и 10 от ЗУСЕФСУ се прилага диференциалният метод”.

- 27 Наредбата съдържа допълнителни разпоредби, по-специално със следния текст:

„§ 1. Наредбата се прилага и по отношение на:

[...]

2. програмите за европейско териториално сътрудничество, в които Република България участва за периода 2014—2020 ([...] Програма за сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния — България, [...], Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество по Европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014—2020”)”.

- 28 Приложение № 1 към Наредбата, към което препраща член 2, алинея 1 от нея, съдържа таблица, в точка 16 от която се предвижда, че „[н]едостатъчна документална проследимост (одитна пътека) за възлагането на обществената поръчка”, която според описанието се състои в това, че „изискуемите по ЗОП документи от досието на обществената поръчка са недостатъчни, за да се обоснове възлагането на поръчката, което води до липса на прозрачност”, води до прилагането на показател на корекцията от „25 на сто”.

- 29 Приложение № 2 към Наредбата, към което препраща член 2, алинея 3 от нея, съдържа таблица, в точка 2 от която се посочва, че „[н]арушаване на принципите за добро финансово управление в съответствие с изискванията на чл. 33, чл. 36, параграф 1 и чл. 61 от [2018/1046]” води

до прилагането на показател на корекцията от „100 на сто“ и че „[в] съответствие с принципа на пропорционалност размерът на финансовата корекция може да бъде намален на 25, 10, 5 или 2 на сто, когато естеството и тежестта на индивидуалното или системното нарушение не оправдава определяне на по-висок размер“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 30 Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014—2020“ се финансира от ЕИС, ЕФРР и Инструмента за предприсъединителна помощ.
- 31 Проектът „Насърчаване на технологичните иновации в мониторинга и моделирането на околната среда за оценка на рибни и нерибни ресурси“ (наричан по-нататък „проектът Timmod“) е финансиран по тази съвместна оперативна програма с партньор Института. Последният сключва, от една страна, договор за съфинансиране с Министерството на развитието, благоустройството и администрацията на Румъния и от друга страна, договор за съфинансиране, подписан на 26 януари 2021 г., с националния орган. Параграф 1, точка 2 от допълнителните разпоредби към последния договор възпроизвежда определението на понятието „нередност“, съдържащо се в член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014.
- 32 В контекста на изпълнението на проекта Timmod Институтът възлага обществена поръчка за услуга на стойност около 10 500 български лева без ДДС (около 5 000 евро) (наричан по-нататък „договорът за услуга“). Поръчката е възложена на „Международен черноморски клуб“ ЕООД (наричано по-нататък „изпълнителят“). По силата на член 2 от договора за услуга изпълнителят се задължава да изработи и предостави филм в сроковете, определени в техническата спецификация на този договор, или не по-късно от 1 май 2022 г. В член 5 от посочения договор е заложено съставянето на финален приемо-предавателен протокол, за да се удостовери успешното изпълнение на същия договор. Член 6 от договора за услуга предвижда клауза за неустойка, така че при виновно неизпълнение на задълженията по договора изпълнителят дължи на възложителя, а именно Института, неустойка в размер на 0,1 % за всеки просрочен ден, без тази неустойка да може да надвишава 20 % от стойността на посочения договор.
- 33 След административна проверка националният орган установява две нередности при възлагането и изпълнението на същия договор, вследствие на което на 5 септември 2023 г. приема решение, с което на Института са наложени две финансови корекции (наричано по-нататък „спорното решение“).

- 34 На първо място, националният орган констатира, че документалната проследимост (одитна следа) на условията за възлагане на договора за услуга е недостатъчна (наричана по-нататък „първата нередност“). Всъщност, макар документацията за поръчката да изисква от всеки оферент да докаже своя опит, като представи списък с не по-малко от един изпълнен договор за последните три години от датата на подаване на офертата, който да е свързан с изработване на видеофилми (с посочване на стойностите, датите и получателите на изпълнените през тези последни три години услуги), националният орган подчертава, че изпълнителят не е привел доказателства, от които да се направи извод, че кандидатурата му отговаря на тези условия за избор. Така този орган приема, че изпълнителят не отговаря на минималните изисквания, поставени в документацията за поръчката, което опорочава възлагането на договора за услуга поради липса на прозрачност и представлява нарушение на член 2, алинея 1, точки 2 и 4, както и на член 112, алинея 1, точка 2 от ЗОП. Според посочения орган нарушението на тези разпоредби представлява „нередност“ по смисъла на точка 16 от приложение № 1 към Наредбата, към което препраща член 2, алинея 1 от нея, за която същият орган прилага в съответствие с тази разпоредба финансова корекция в размер на 25 % върху стойността на допустимите за финансиране от Съюза разходи.
- 35 На второ място, националният орган констатира, че финалният приемо-предавателен протокол за видеофилма е съставен на 9 май 2022 г., т.е. осем дни след посочената в точка 2 от договора за услуга крайна дата за неговото изпълнение. Тъй като този протокол не съдържа информация по чия вина е тази забава, посоченият орган приема, че тя представлява договорно нарушение и че Институтът е трябвало да приложи предвидената в член 6 от този договор клауза за неустойка. Като не я е приложил, Институтът направил разходи, които не били в съответствие с предвидения бюджет, и нарушил принципа за добро финансово управление по смисъла на член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, който е трябвало да бъде спазен по силата на член 1, параграф 1.5 от договора за съфинансиране, подписан на 26 януари 2021 г. между Института и този орган. Вследствие на това посоченият орган прави извода, че въпросното нарушение представлява „нередност“ по смисъла на точка 2 от приложение № 2 към Наредбата, към което препраща член 2, алинея 3 от нея във връзка с член 70, алинея 1, точка 3 от ЗУСЕФСУ (наричана по-нататък „втората нередност“), за която той прилага финансова корекция, изчислена по предвидения в договора за услуга диференциален метод, и възлизаща на 84 български лева (около 40 евро) върху допустимите за финансиране от Съюза разходи.

- 36 Институтът обжалва спорното решение пред Административен съд Варна (България), който е запитващата юрисдикция. Изразените от тази юрисдикция съмнения са в пет насоки.
- 37 Първо, тя поставя въпроса коя нормативна уредба е приложима към спора, с който е сезирана, като иска да се установи дали е приложим Регламент за изпълнение № 897/2014, който съдържа разпоредби в областта на обществените поръчки, или ЗОП, който е националната правна уредба относно обществените поръчки, транспонирала Директива 2014/24, при положение че и двата нормативни акта съдържат такива разпоредби.
- 38 Второ, запитващата юрисдикция поставя въпроса за понятието „нередност“, формулирано в сходните по съдържание, но не и идентични разпоредби, от една страна, на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013 и от друга страна, на член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014. Макар спорното решение да се позовава на първата от тези разпоредби, запитващата юрисдикция счита, че също така е възможно да се приложи втората, която фигурира в договора за съфинансиране, подписан на 26 януари 2021 г. между Института и националния орган. Освен това тя иска да се установи дали забавено с осем дни изпълнение на доставката, дължима по договора за услуга, може да представлява „нарушение на националното право“ по смисъла на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, при положение че не се оспорва, че изпълнителят действително е предоставил услугата на Института, че последният я е предал на водещия партньор по проекта Timmod в Румъния и че изработеният видеофилм се ползва в програмата.
- 39 Трето, запитващата юрисдикция има съмнения дали националният орган е спазил член 41, параграф 2, буква в) от Хартата, съгласно който всеки има „право на добра администрация“. Най-напред, според нея от съдържанието на спорното решение е видно, че този орган е констатирал допуснатата от Института нередност, като само е посочил нарушение на член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, без да изложи по-конкретно фактите от състава на това нарушение, нито да обясни причините, поради които то е засегнало всеки от посочените в тази норма принципи на икономичност, ефикасност и ефективност, нито как тяхното засягане се отразява на бюджета на Съюза. По-нататък, посоченият орган не е изложил съображения защо е изследвал съставомерните елементи на такава нередност по дефиницията на това понятие съгласно член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, а не съгласно дефиницията, произтичаща от Регламент за изпълнение № 897/2014. Накрая, същият орган не изложил и конкретните

съображения относно приетата ставка на финансова корекция от 25 % за изчисляване на „санкцията“, съответстваща на първата нередност.

- 40 Четвърто, запитващата юрисдикция отбелязва, че нито от член 2 от Регламент № 2988/95, нито от Регламент № 232/2014, Регламент за изпълнение № 897/2014 или Регламент 2018/1046 следва, че законодателят на Съюза е приел специални правила, с които се делегира компетентност на държавите членки да установяват размер на санкциите за констатирани нередности при изпълнението на проектите по програми по ЕИС. При липсата на такова делегиране на държавите членки тази юрисдикция се съмнява, че държава членка може да предвиди в националната си правна уредба разпоредби, определящи размера на санкциите, които могат да бъдат налагани на бенефициерите по такива проекти.
- 41 Накрая, пето, посочената юрисдикция се съмнява в пропорционалността на двете наложени „санкции“ с оглед на член 63, параграф 2, трета алинея от Регламент 2018/1046, както и на решения от 22 март 2017 г., Euro-Team и Spirál-Gép (C-497/15 и C-498/15, EU:C:2017:229), и от 4 октомври 2018 г., Link Logistik N&N (C-384/17, EU:C:2018:810). По-конкретно, за да определи размера на санкциите, националният орган не отчел надлежно, от една страна, факта, че той не е оспорил нито изпълнението на договора за услуга, нито предаването на видеофилма на водещия партньор в проекта Timmod, и от друга страна, това, че последният не е направил възражение за некачествено изпълнение или за изпълнение, извършено след посочените в договора за услуга срокове.
- 42 При тези обстоятелства Административен съд Варна решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Допустима ли е, предвид съображение 12 и Раздел 1 „Обществени поръчки“ от Регламент за изпълнение [№ 897/2014], практика на националния орган като разглежданата в главното производство, при която в хода на проверката са поставени изисквания към бенефициера за представянето на доказателства за възможността на изпълнителя да изпълни обществената поръчка, съгласно националното законодателство, конкретно чл. 121 от [Закона за обществените поръчки], а не са приложени от националния орган правилата за обществените поръчки, разписани в посочения регламент?
- 2) Допустима ли е практика на националния орган като разглежданата в настоящото производство, при която при наличието на легална дефиниция за [понятието] „нередност“ в член 2, б. „м“ от приложимия към Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество по Европейския инструмент за

съседство „Черноморски басейн“ 2014-2020 Регламент за изпълнение № 897/2014, която е и посочената разпорежда, дефинираща [понятието] „нередност“ в договора, сключен между [възложителя и водещия партньор], националният орган да изследва наличието на „нередност“ по договора за обществена поръчка с възложител жалбоподателя, сключен за изпълнението на договора между управляващият орган и бенефициера (възложителя), като съобразява легалната дефиниция на правния институт [на понятието] „нередност“, дадена в член 2, т. 36 от Регламент [№ 1303/2013], а не на елементите на правния институт „нередност“ предвидени в член 2, б. „м“ от Регламент за изпълнение № 897/2014?

При условие че отговорът на поставения въпрос е, че такава практика е допустима, то тогава как следва да се тълкува понятието „нередност“ съгласно член 2, т. 36 от Регламент № 1303/2013, и конкретно следва ли да се разглежда като нарушение на националното право изпълнението със забавяне от 8 дни на доставянето на услугата по договора за „Изработване на видеофилм по проект Timmod“, при условие че след доставката от изпълнителя на бенефициера, последният я е предал на водещия партньор в Румъния и изработеният продукт — видеофилм, се ползва от програмата, т.е. представлява ли закъснението на изпълнението на договореното между бенефициера и изпълнителя такова нарушение, което може да се квалифицира съгласно член 2, т. 36 от Регламент № 1303/2013 като нарушение на националното право и в този аспект — разходът, направен за заплащането по договора от бенефициера на изпълнителя, без да е направена удържка в размер на 84 лв. ($10\,500\text{ лв.} \times 0,1\,\% = 10,5\text{ лв.}$ на ден $\times 8\text{ дни} = 84\text{ лв.}$) от бенефициера на платената към изпълнителя сума, представлява ли неправомерен разход в бюджета на Съюза?

- 3) Допустима ли е предвид член 41 от Хартата практика на националния орган като разглежданата в настоящото производство, при която в мотивите на решението, с което се налагат санкции за допуснатата от бенефициера нередност, е: 1. посочена само нарушената норма от съюзното право — член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, но не и в какво конкретно се изразява нарушението на тази норма и как с нарушението е засегнат всеки от посочените в нормата принципи - икономичност, ефикасност и ефективност, и как тяхното засягане се отразява като вреда на бюджета на Съюза; 2. не са изложени съображения от

националния орган защо изследва съставомерните елементи на нередност по легалната дефиниция на това понятие съгласно член 2, т. 36 от Регламент № 1303/2013, а не съгласно член 2, б. „м“ от приложимия Регламент за изпълнение № 897/2014 и 3. националният орган не е изложил конкретни съображения относно приетият в проценти размер на санкцията — 25 % от сумата на договора?

- 4) Предвид разпоредбите на член 2, параграф 2 и параграф 3 от Регламент № 2988/95, следва ли, за да бъде регламентирана на национално ниво административната санкция, характерът и обхватът ѝ, както и видът и тежестта на нередността, за която се прилага, да са определени отнапред в правото на Европейския съюз и поставено ли е изискване към държавите членки при регламентирането на мерките и санкциите в националното им право да съобразят, респ. посочат акта на [Съюза], в който същите са предвидени? Следва ли нормите на член 31, параграф 3 [във връзка с] член 74 от Регламент за изпълнение № 897/2014 да се тълкуват като делегиране на компетентност на държавите членки за приемането на разпоредби относно размера на санкциите, които могат да бъдат налагани на бенефициерите по проектите по програми по Европейския инструмент за съседство?
- 5) Допустим ли е предвид разпоредбата на член 63, параграф 2 [трета алинея] от Регламент 2018/1046[,] съгласно която „[д]ържавите членки налагат на получателите ефективни, възпиращи и пропорционални санкции съгласно предвиденото в специалните секторни правила или в специалните разпоредби на националното право.“, размер на санкциите като разглежданите в главното производство, а именно санкция в размер на 84 лв. (за ненаправена удръжка в същия размер, за забавено с 8 дни изпълнение, от сумата, която бенефициерът е заплатил на изпълнителя на доставката) и санкция в размер на 25 % върху 10 500,00 лв., т.е. върху стойността на допустимите средства по договора между бенефициера и изпълнителя (за нарушаване на принципите за добро финансово управление в съответствие с изискванията на член 33, чл. 36, параграф 1 и член 61 от Регламент 2018/1046)?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 43 В самото начало следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика в рамките на въведеното с член 267ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда той трябва да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът трябва да преформулира въпросите, които са му зададени (решения от 29 ноември 1978 г. Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, т. 26, и от 29 април 2021 г., Granarolo, C-617/19, EU:C:2021:338, т. 32).
- 44 В това отношение обстоятелството, че от формална гледна точка запитващата юрисдикция е формулирала преюдициалното си запитване чрез позоваване на определени разпоредби на правото на Съюза, не е пречка Съдът да предостави на тази юрисдикция всички насоки за тълкуване, които могат да бъдат полезни за решаване на делото, с което е сезирана, независимо дали тя е посочила съответните разпоредби във въпросите си. В това отношение Съдът е длъжен да извлече от цялата информация, предоставена от националния съд, и по-специално от мотивите на акта за преюдициално запитване, разпоредбите от правото на Съюза, които изискват тълкуване предвид предмета на спора (решения от 29 ноември 1978 г., Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, т. 26, и от 29 април 2021 г., Granarolo, C-617/19, EU:C:2021:338, т. 33).
- 45 В случая спорът по главното производство се отнася по същество до законосъобразността на прието от националния орган решение, с което на бенефициера по проект, финансиран от Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014—2020“ по линия на ЕИС, са наложени две финансови корекции, поради установени от този орган нередности при възлагането на обществена поръчка за услуга и нейното изпълнение. В това отношение, макар в първия си въпрос запитващата юрисдикция да се позовава на съображение 12 и на раздел 1, озаглавен „Обществени поръчки“ от глава 4 от дял VII, от своя страна озаглавен „Проекти“, от Регламент за изпълнение № 897/2014, следва да се приеме, че тази юрисдикция поставя по-конкретно въпроса относно приложимите към възлагането на обществени поръчки правила, които са изложени в член 52 от този регламент за изпълнение.
- 46 С оглед на гореизложеното следва да се приеме, че с първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 52 от Регламент за изпълнение № 897/2014 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, транспонираща Директива 2014/24, да предвижда, че в рамките на проверка относно проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, органът, на който е възложена проверката, може да изисква от

бенефициера по този проект да представи доказателство за компетентността и опита на избрания изпълнител, на когото е възложил обществена поръчка за услуга.

- 47 В това отношение от член 52, параграф 1, буква а) от Регламент за изпълнение № 897/2014 произтича, че когато бенефициер на договор за безвъзмездни средства, сключен в рамките на съвместна оперативна програма, е възлагащ орган, той може да приложи националните закони, подзаконови и административни разпоредби, приети във връзка със законодателството на Съюза, или разпоредбите на параграф 2 от този член 52.
- 48 В това отношение е важно най-напред да се отбележи, че член 52, параграф 2, буква б) от посочения регламент за изпълнение изброява набор от правила, които трябва да се спазват за поръчки на стойност над 60 000 евро. В случая обаче тази разпоредба не е приложима, тъй като разглежданата в главното производство поръчка за услуга е на стойност 10 500 български лева (около 5 000 евро).
- 49 По-нататък трябва да се отбележи, че член 52, параграф 2, буква а) от същия регламент за изпълнение се ограничава до това да изисква в случаите, различни от посочените в параграф 1 от този член 52, поръчката да се възлага на участника, предложил икономически най-изгодната оферта или, ако е подходящо, на участника, предложил офертата с най-ниската цена, като се избягват всякакви конфликти на интереси.
- 50 Накрая, член 52, параграф 3 от Регламент за изпълнение № 897/2014 само препраща към правилата за националност и произход, определени в членове 8 и 9 от Регламент № 236/2014.
- 51 От това следва, че в този регламент за изпълнение няма никаква разпоредба от естество да изключи възможността орган, на който е възложена проверката на проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, да изисква от бенефициера по този проект доказателство за компетентността и опита на избрания изпълнител, както изисква ЗОП, който транспонира Директива 2014/24.
- 52 Впрочем това тълкуване се потвърждава от факта, че както подчертават българското правителство и Комисията, ЗОП се прилага към всички процедури за възлагане на обществени поръчки, финансирани с безвъзмездна помощ от европейски фондове, независимо от стойността на поръчките (вж. в този смисъл решение от 31 март 2022 г., Сметна палата на Република България, C-195/21, EU:C:2022:239, т. 44 и 45).
- 53 От гореизложените съображения следва, че член 52 от Регламент за изпълнение № 897/2014 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, транспонираща Директива 2014/24, да

предвижда, че в рамките на проверка относно проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, органът, на който е възложена проверката, може да изисква от бенефициера по този проект да представи доказателство за компетентността и опита на избрания изпълнител, на когото е възложил обществена поръчка за услуга.

По втория въпрос

- 54 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014 и член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013 трябва да се тълкуват в смисъл, че могат да представляват нередности по смисъла на тези разпоредби, от една страна, закъснението при изпълнението на услуга спрямо датата, предвидена в договор между възлагащ орган, бенефициер на проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, и избран изпълнител, определен след процедура за възлагане на обществена поръчка, както и от друга страна, неприлагането от този бенефициер на договорна клауза за неустойка в отговор на това закъснение при изпълнението.
- 55 Преди всичко е важно да се определи дали приложимото понятие „нередност“ е това, което е дефинирано в член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014, или фигуриращото в член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, преди, на второ място, да се провери дали забавеното изпълнение на договор и неприлагането на клауза за неустойка в отговор на това забавяне е поведение, което може да попадне в обхвата на посоченото понятие.
- 56 На първо място, за да се определи приложимото понятие за нередност, следва да се вземе предвид контекстът, в който се вписват разпоредбите, посочени в предходната точка от настоящото решение.
- 57 В това отношение член 7, параграф 7 от Регламент № 232/2014 предвижда, че финансирането по този регламент може да бъде обединено с финансиране по съответни други регламенти на Съюза, в който случай Комисията решава кой единен набор от правила да се прилага за изпълнението.
- 58 Член 9, параграф 2 от този регламент предвижда, че съвместните оперативни програми се съфинансират от ЕФРР и че същият регламент се прилага по отношение на използването на финансовото участие от ЕФРР.
- 59 От това следва, че когато съвместна оперативна програма е съфинансирана от ЕФРР, референтните норми са съдържащите се в Регламент № 232/2014, както и в Регламент за изпълнение № 897/2014. Следователно в такъв случай е приложимо понятието „нередност“, съдържащо се в член 2, буква м) от този регламент за изпълнение.

- 60 Впрочем това тълкуване се потвърждава от целта, заявена от законодателя на Съюза в съображения 9 и 14 от Регламент № 232/2014, в съображение 8 от Регламент № 236/2014 и в съображение 12 от Регламент за изпълнение № 897/2014, ресурсите на Съюза да се разпределят възможно най-ефективно, като същевременно се осигури съгласуваност и допълняемост между инструментите на Съюза за външна дейност и се създаде взаимодействие между ЕИС, други инструменти на Съюза и останалите политики на Съюза.
- 61 Във всеки случай, след като Регламент № 1303/2013 и Регламент за изпълнение № 897/2014 са част от една и съща система, чиято цел е да осигури добро управление на средствата на Съюза и да защити неговите финансови интереси, понятието „нередност“ следва да се тълкува еднакво (вж. в този смисъл решение от 26 май 2016 г. *Județul Neamț и Județul Bacău*, C-260/14 и C-261/14, EU:C:2016:360, т. 34 и 37).
- 62 В случая от изложеното следва, че националният орган е бил длъжен да оцени нередностите, които е установил в рамките на проверка относно проект, финансиран от Съвместна оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014—2020“ по линия на ЕИС, с оглед на понятието „нередност“, съдържащо се в член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014.
- 63 На второ място, що се отнася до въпроса дали закъснението при изпълнението на услуга и неприлагането на клауза за неустойка в отговор на това закъснение могат да попаднат в обхвата на понятието „нередност“ по смисъла на член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014, важно е да се припомни, че съгласно тази разпоредба нарушението на споразумение за финансиране, договор или приложимо право трябва да произтича от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в изпълнението на програмата, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправилен разход в този бюджет. Съществуването на такава нередност следователно предполага едновременно изпълнение на три кумулативни условия, а именно — нарушение на приложимото право, това нарушение да произтича от действие или бездействие на икономически оператор и действителна или потенциална вреда, причинена на бюджета на Съюза (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., *Община Свищов*, C-175/23, EU:C:2024:853, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 64 Запитващата юрисдикция има съмнения дали в случая са изпълнени първото и третото условие.
- 65 Що се отнася до първото условие, свързано с нарушението на споразумение за финансиране, договор или приложимо право, достатъчно е да се констатира, че тази формулировка е особено широка,

до степен, че изразът може да обхване както закъснението при изпълнението на услуга, дължима в контекста на договор, сключен след процедура за възлагане на обществена поръчка, така и неприлагането на клауза за неустойка в отговор на това закъснение.

- 66 По отношение на последното, видно от предоставената на Съда преписка, националният орган е приел, че неприлагането на включената в договора за услуга клауза за неустойка е довело до нарушение на принципа на добро финансово управление по смисъла на член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046 и следователно до нарушение на член 1 от договора за съфинансиране, подписан на 26 януари 2021 г. с този орган, в който е закрепено задължението за спазване на въпросния принцип, тъй като бенефициерът е предоставил на изпълнителя по-благоприятни условия за изпълнение на услугата, отколкото са уговорените в този договор.
- 67 При положение обаче че принципът на ефективност, който е един от компонентите на принципа на добро финансово управление, посочен в член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, изисква поставените цели да се постигат посредством предприетите дейности, запитващата юрисдикция следва да провери дали неприлагането на клаузата за неустойка е могло да засегне осъществяването на преследваните с проекта цели. Тя трябва да извърши тази проверка с оглед на всички фактически обстоятелства по спора в главното производство, като например лекото забавяне, с което е бил доставен видеофилмът, и предвидената в договора за услуга възможност страните да удължат срока за изпълнение на този договор по взаимно съгласие до крайния срок за изпълнение на договора за съфинансиране. При това не може да се изключи възможността неприлагането на клаузата за неустойка да представлява нарушение на споразумение за финансиране, договор или приложимо право по смисъла на член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014.
- 68 Третото условие изисква нарушението на споразумението за финансиране, на договор или на приложимо право от икономически оператор да „има или би имало за последица“ нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в този бюджет. В това отношение от самия текст на член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014, и по-специално от изрази „би имало за последица“, следва, че макар нередността по смисъла на тази разпоредба да не изисква да се доказва точно финансово отражение върху бюджета на Съюза, неспазването на приложимите разпоредби представлява „нередност“, доколкото не може да се изключи възможността то да е имало отражение върху бюджета на съответния фонд (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Община

Свищов, С-175/23, EU:C:2024:853, т. 26 и цитираната съдебна практика). Следователно тази разпоредба не допуска да се счита, че всяко нарушение на споразумение за финансиране, договор или право от икономически оператор автоматично уврежда или винаги може да увреди бюджета на Съюза, независимо какви са последиците от това нарушение за този бюджет (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Община Свищов, С-175/23, EU:C:2024:853, т. 27).

- 69 В случая, за да се определи дали разглежданото по главното производство закъснение при изпълнението на услуга е имало или би имало отражение върху бюджета на съответния фонд, следва да се отбележи, че не може да се изключи подобно поведение да е имало отражение върху бюджета на Съюза, при положение че това закъснение при изпълнението е лишило бенефициера от възможността да използва видеофилма още от датата на изтичане на предвидения в договора срок, което запитващата юрисдикция следва да провери.
- 70 Що се отнася до факта, че бенефициерът не е приложил клауза за неустойка за забавеното изпълнение на договора за услуга, следва да се отбележи, както прави Комисията в писменото си становище, че не може да се изключи възможността такова поведение да е имало финансово отражение върху бюджета на Съюза. В това отношение запитващата юрисдикция следва да провери дали това поведение води до изменение на обществената поръчка спрямо първоначалните условия, посочени в обявлението за поръчката или в спецификацията, по начин, който не съответства на член 72, параграфи 1, 2 и 4 от Директива 2014/24, до степен, че това поведение да промени цялостния характер на поръчката. Ако това е така, не може да бъде изключена възможността посоченото поведение да е имало отражение върху бюджета на съответния фонд.
- 71 С оглед на гореизложеното на втория преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014 трябва да се тълкува в смисъл, че могат да представляват нередности по смисъла на тази разпоредба, от една страна, закъснението при изпълнението на услуга спрямо датата, предвидена в договор между възлагащ орган, бенефициер по проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, и избран изпълнител, определен след процедура за възлагане на обществена поръчка, както и от друга страна, неприлагането от този бенефициер на договорна клауза за неустойка в отговор на това закъснение при изпълнението.

По третия въпрос

- 72 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 41 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска приемането от орган, на който е възложена проверката на

проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, на решение, с което на бенефициера по този проект са наложени финансови корекции поради допуснати от него нередности по смисъла на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, представляващи нарушение на член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, без да са представени данни, които конкретизират нарушението на тази разпоредба, и без да са изложени точни мотиви, които обосновават прилагането на финансова корекция с единна ставка, съответстваща на 25 % от стойността на поръчката.

- 73 В самото начало, както е видно от съдебната практика, посочена в точка 44 от настоящото решение, в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС сътрудничество Съдът трябва да даде на националния съд полезен отговор, поради което може да се наложи евентуално да преформулира поставените въпроси.
- 74 В случая, макар в третия си въпрос запитващата юрисдикция да се позовава на член 41 от Хартата, от практиката на Съда следва, че адресати на тази разпоредба са не държавите членки, а единствено институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, поради което посочената разпоредба не е релевантна (вж. в този смисъл решение от 8 май 2019 г., PI, C-230/18, EU:C:2019:383, т. 56 и цитираната съдебна практика).
- 75 Когато обаче държава членка прилага правото на Съюза, изискванията, произтичащи от правото на добра администрация като общ принцип на правото на Съюза, са приложими за провежданата от компетентния национален орган процедура (вж. в този смисъл решение от 6 март 2025 г. Община Велико Търново и Община Белово, C-471/23 и C-477/23, EU:C:2025:155, т. 73).
- 76 Правото на добра администрация включва задължението за администрацията да изложи в своите решения мотиви, които са достатъчно специфични и конкретни, за да позволят на заинтересованото лице да разбере причините за индивидуалната мярка с неблагоприятни за него последици, и следователно това задължение произтича от общия за правото на Съюза принцип на зачитане на правото на защита (вж. в този смисъл решение от 8 май 2019 г., PI, C-230/18, EU:C:2019:383, т. 56 и цитираната съдебна практика).
- 77 В светлината на тези съображения третият поставен въпрос следва да се разбира като въпрос, чиято цел е да се установи дали общият принцип на добра администрация трябва да се тълкува в смисъл, че допуска приемането от орган, на който е възложена проверката на проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, на решение, с което на бенефициера по този проект са наложени финансови корекции поради допуснати от него нередности по смисъла

на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, представляващи нарушение на член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, без да са представени данни, които конкретизират нарушението на тази разпоредба, и без да са изложени точни мотиви, които обосновават прилагането на финансова корекция с единна ставка, съответстваща на 25 % от стойността на поръчката.

- 78 На първо място, що се отнася до значението на факта, че спорното решение се основава на понятието „нередност“ по смисъла на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, а не на същото понятие, както е посочено в член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014, достатъчно е да се отбележи, че както бе припомнено в точка 62 от настоящото решение, тези две понятия трябва да се тълкуват еднакво, така че това обстоятелство не може да лиши бенефициера от възможността да разбере мотивите, на които се основават наложените с това решение финансови корекции.
- 79 На второ място, що се отнася до това дали мотивите на спорното решение са достатъчни, доколкото то препраща към нарушение на принципа на добро финансово управление, посочен в член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, без да представя данни, конкретизирани това нарушение, следва да се отбележи, че по този начин запитващата юрисдикция поставя въпроса за втората нередност, свързана с неприлагането на съдържащата се в договора за услуга клауза за неустойка.
- 80 В това отношение, видно от акта за преюдициално запитване, спорното решение е прието на основание член 73 от ЗУСЕФСУ, според който финансова корекция се извършва с мотивирано решение след производство, което дава на бенефициера възможност да представи своите писмени възражения по основателността и размера на предвидената финансова корекция, както и да приложи доказателства в подкрепа на своите възражения. В алинея 3 от този член се добавя, че в това решение трябва да се разгледат представените от бенефициера доказателства и направените от него възражения.
- 81 В този контекст, макар запитващата юрисдикция да е тази, която трябва да прецени конкретно дали спорното решение е достатъчно мотивирано, от акта за преюдициално запитване е видно, че в хода на административното производство, в което е прието това решение, бенефициерът е направил възражения и е представил доказателства, за да оспори наличието на втората нередност, така че мотивите на спорното решение изглеждат достатъчно точни и конкретни, за да позволят на бенефициера да разбере причините за неблагоприятната за него корекция. Впрочем, видно от това решение, което е приложено към становището на българското правителство, националният орган е

приел, че тази нередност се дължи на неправомерно удължения срок за приемане на видеофилма от бенефициера, така че очакваните резултати от договора не са били постигнати и с действията си бенефициерът е нарушил в цялост принципа на добро финансово управление.

- 82 На трето място, що се отнася до твърдяната непълнота на мотивите относно прилагането на финансова корекция с единна ставка от 25 % поради първата нередност, следва да се отбележи, че Съдът вече е постановил, че държавите членки могат да се основат на скала на единни ставки на корекцията, когато не е възможно да се определи точно размерът на неправомерните разходи, начислени за сметка на фондовете на Съюза (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Община Свищов, C-175/23, EU:C:2024:853, т. 28—34).
- 83 Това обаче не променя факта, че конкретното определяне на размера на корекцията, която следва да се приложи, изисква органите, на които е възложено да проверяват как се усвояват финансовите средства на Съюза, да разгледат подробно всеки отделен случай, като отчетат всички обстоятелства, които характеризират констатираната нередност и могат да обосноват прилагането на по-голяма или на намалена ставка на корекция (вж. в този смисъл решение от 14 юли 2016 г., Wrocław - Miasto na prawach powiatu, C-406/14, EU:C:2016:562, т. 49). Това разглеждане е задача на запитващата юрисдикция.
- 84 Поради гореизложените съображения на третия поставен въпрос следва да се отговори, че общият принцип на добра администрация трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска приемането от орган, на който е възложена проверката на проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на ЕИС, на решение, с което на бенефициера по този проект са наложени финансови корекции поради допуснати от него нередности по смисъла на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013, представляващи нарушение на член 33, параграф 1 от Регламент 2018/1046, без да са представени данни, които конкретизират нарушението на тази разпоредба, и без да са изложени точни мотиви, които обосновават прилагането на финансова корекция с единна ставка, съответстваща на 25 % от стойността на поръчката.

По четвъртия въпрос

- 85 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 2, параграфи 2 и 3 от Регламент № 2988/95 във връзка с член 31, параграф 3 и член 74 от Регламент за изпълнение № 897/2014 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки следва да установят система от санкции, които могат да се налагат на бенефициерите по проекти, финансирани от ЕИС.

- 86 В самото начало следва да се отбележи, че запитващата юрисдикция изхожда от разбирането, че финансови корекции като разглежданите по главното производство представляват административни санкции по смисъла на член 2, параграф 2 и член 5 от Регламент № 2988/95. Съгласно първата от тези разпоредби не може да се налага административна санкция, освен ако тя не е предвидена предварително в акт на Съюза. Втората от тези разпоредби от своя страна изброява преднамерено извършените или причинените по небрежност нередности, които могат да доведат до административни санкции.
- 87 Както обаче е предвидено в член 4, параграф 4 от този регламент, административната мярка не се счита за санкция.
- 88 Всъщност от трайно установената съдебна практика следва, че доколкото цели отнемането на незаконно придобита облага, финансовата корекция представлява не „административна санкция“, която изисква ясно и недвусмислено правно основание, отделно от Регламент № 2988/95, а „административна мярка“ по смисъла на член 4 от този регламент, с която се извеждат последиците от констатацията, че условията, необходими за получаване на тази облага, произтичащи от правната уредба на Съюза, не са спазени. Следователно задължението за връщане на недължимата облага представлява не санкция, а последица от неизпълнението на предвидените в закона условия и за него не се прилага принципът, че нарушенията и санкциите трябва да са определени отнапред в правото на Съюза (вж. този смисъл решение от 13 декември 2012 г. *FranceAgriMer*, C-670/11, EU:C:2012:807, т. 64 и 65 и цитираната съдебна практика).
- 89 В настоящия случай следва да се отбележи, подобно на българското правителство и на Комисията, че наложените на бенефициера финансови корекции са приети по-специално на основание членове 70 и 73 от ЗУСЕФСУ, както и § 1, точка 2 от допълнителните разпоредби на Наредбата, които са разпоредби, свързани не с административни санкции или наказания, а с финансови корекции.
- 90 Въпреки това, за да се даде възможно най-пълен отговор на въпроса на запитващата юрисдикция дали държава членка може на основание член 31, параграф 3 и на член 74 от Регламент за изпълнение № 897/2014 да приеме мерки за прилагане на финансови корекции спрямо бенефициери по проекти на програма, финансирана по линия на ЕИС, следва да се добави, че Регламент № 2988/95 установява единствено общите правила за контрол и налагане на санкции с цел защита на финансовите интереси на Съюза. Така Съдът е постановил, че възстановяването на неправилно използваните средства трябва да се извърши въз основа на други разпоредби, а именно според случая въз основа на секторни разпоредби (вж. в този смисъл решение от

18 декември 2014 г., Somvao, C-599/13, EU:C:2014:2462, т. 37 и цитираната съдебна практика).

91 Следователно трябва да се провери дали „финансова корекция“ може да бъде приета на основание член 31, параграф 3 и член 74 от Регламент за изпълнение № 897/2014.

92 В това отношение член 31, параграф 3 от този регламент за изпълнение предвижда, че участващите държави предотвратяват, откриват и поправят нередности и събират недължимо платени суми на своята територия, а член 74 от посочения регламент за изпълнение установява правила относно „финансови[те] отговорности и събиране“. Освен това член 71, параграф 1 от същия регламент за изпълнение възлага „на първо място“ на управляващия орган отговорността да предотвратява и разследва нередностите, да прави финансовите корекции, необходими във връзка с единични или системни нередности, открити в проектите, както и да започва необходимите процедури за събиране на вземания. Този орган прави финансовите корекции, необходими във връзка с единични или системни нередности, открити в проектите, като взема предвид характера и сериозността на нередностите и произтичащата от тях финансова загуба. Посоченият орган прилага пропорционална финансова корекция.

93 Тези общи разпоредби предполагат държавите членки да предвидят в националната си правна уредба, от една страна, правила относно размера на финансовите корекции, при които се отчитат характерът и сериозността на нередностите и финансовата загуба, и от друга страна, пропорционални финансови корекции, по-специално за да се гарантира правната сигурност (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Община Свищов, C-175/23, EU:C:2024:853, т. 30—34).

94 С оглед на гореизложените съображения на четвъртия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 31, параграф 3 и член 74 от Регламент за изпълнение № 897/2014 трябва да се тълкуват в смисъл, че държавите членки следва да установят в националната си правна уредба правила относно размера на финансовите корекции, при които се отчитат характерът и сериозността на нередностите и финансовата загуба, както и пропорционални финансови корекции, които могат да се приложат спрямо бенефициерите по проекти, финансирани от ЕИС.

По петия въпрос

95 В самото начало следва да се отбележи, че както в четвъртия, така и в петия си въпрос запитващата юрисдикция изхожда от разбирането, че спорното решение налага санкции по смисъла на член 2, параграф 2 и член 5 от Регламент № 2988/95. Поради изложените в точки 88—92 от настоящото решение причини обаче съдържащите се в това решение

финансови корекции са не санкции, а административни мерки по смисъла на член 4 от този регламент.

- 96 В този контекст запитващата юрисдикция в петия си въпрос се позовава на член 63, параграф 2, трета алинея от Регламент 2018/1046, който предвижда, че държавите членки налагат „на получателите ефективни, възпиращи и пропорционални санкции съгласно предвиденото в специалните секторни правила или в специалните разпоредби на националното право“, но тази разпоредба не е релевантна за отговора на поставения въпрос. За сметка на това, тъй като посочената юрисдикция иска да се установи дали наложените със спорното решение финансови корекции са пропорционални, следва да се изходи от член 63, параграф 2, първа алинея, буква в) от този регламент, който предвижда, че при извършването на задачи по изпълнението на бюджета държавите членки вземат всички необходими мерки, включително законодателни, регулаторни и административни мерки, за да защитят финансовите интереси на Съюза, а именно, по-специално мерки, които позволяват да се предотвратят, открият и коригират нередностите и измамите.
- 97 Поради това следва да се приеме, че с петия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 63, параграф 2, първа алинея, буква в) от Регламент 2018/1046 при прочита си във връзка с принципа на пропорционалност трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска налагането, от една страна, на финансова корекция, изчислена по единна ставка, с цел да се коригира нередност, породена от недостатъчна документална проследимост, и от друга страна, на финансова корекция, изчислена по диференциален метод, с цел да се коригират нередности, породени от забавеното изпълнение на услуга и от неприлагането на клауза за неустойка.
- 98 В това отношение член 63, параграф 2, първа алинея, буква в) трябва да се разглежда във връзка с член 71, параграф 1, втора алинея от Регламент за изпълнение № 897/2014, който предвижда, че управляващият орган прави финансовите корекции, необходими във връзка с единични или системни нередности, открити в проектите, техническата помощ или програмата. Този орган взема предвид характера и сериозността на нередностите, както и произтичащата от тях финансова загуба, и „прилага пропорционална финансова корекция“, която се изразява в отмяна на цялото участие на Съюза или на част от него за даден проект или за техническа помощ.
- 99 Що се отнася до пропорционалността на размера на финансовата корекция, Съдът е постановил, че държавите членки могат да се основат на скала на единни ставки на корекцията, когато не е възможно да се определи точно размерът на неправомерните разходи, начислени за

сметка на фондовете на Съюза, при условие че окончателният размер на корекцията, която следва да се приложи, бъде определен след подробно разглеждане на всеки отделен случай при отчитане на всички особености, като се вземат предвид характерът и сериозността на установената нередност, която трябва да бъде коригирана, както и произтичащата от нея финансова загуба за съответния фонд на Съюза, така че при прилагането на такава ставка да се спазва принципът на пропорционалност. От това следва, че по принцип размерът на финансовата корекция не трябва да се определя автоматично само въз основа на предварително определена скала на единните ставки на корекция (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Община Свищов, С-175/23, EU:C:2024:853, т. 29—34 и цитираната съдебна практика).

- 100 В случая, както е видно от акта за преюдициално запитване, с членове 70 и 73 от ЗУСЕФСУ във връзка с членове 1 и 2 от Наредбата, както и приложение 2 към нея, към което препраща член 2, алинея 3 от същата, българският законодател е искал да адаптира ставката на финансовата корекция „[в] съответствие с принципа на пропорционалност[, като] размерът на финансовата корекция може да бъде намален на 25, 10, 5 или 2 на сто, когато естеството и тежестта на индивидуалното или системното нарушение не оправдава определяне на по-висок размер“. Запитващата юрисдикция следва да провери дали финансовата корекция в размер на 25 % върху стойността на допустимите за финансиране разходи по договора за услуга действително е била наложена след подробно разглеждане на отделния случай, при отчитане на всички особености на нередността, установена от националния орган в спорното решение.
- 101 Така, що се отнася до първата нередност, запитващата юрисдикция следва да определи дали финансовата корекция от 25 %, приложена поради недостатъчна документална проследимост, е пропорционална с оглед на всички характерни за тази нередност особености.
- 102 По същия начин, що се отнася до втората нередност, запитващата юрисдикция следва да определи дали финансовата корекция, изчислена по диференциалния метод и приложена поради нарушението на принципа на добро финансово управление, е пропорционална с оглед на всички характерни за тази нередност особености.
- 103 Предвид изложените по-горе съображения на петия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 63, параграф 2, първа алинея, буква в) от Регламент 2018/1046 при прочита си във връзка с принципа на пропорционалност трябва да се тълкува в смисъл, че допуска налагането, от една страна, на финансова корекция, изчислена по единна ставка, с цел да се коригира нередност, породена от

недостатъчна документална проследимост, и от друга страна, на финансова корекция, изчислена по диференциален метод, с цел да се коригират нередности, породени от забавеното изпълнение на услуга и от неприлагането на клауза за неустойка.

По съдебните разноски

- 104 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

Поради изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

- 1) Член 52 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 897/2014 на Комисията от 18 август 2014 година за определяне на специални разпоредби за изпълнението на програми за трансгранично сътрудничество, финансирани по Регламент (ЕС) № 232/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски инструмент за съседство,

трябва да се тълкува в смисъл, че

допуска национална правна уредба, транспонираща Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО, да предвижда, че в рамките на проверка относно проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на Европейския инструмент за съседство (ЕИС), органът, на който е възложена проверката, може да изисква от бенефициера по този проект да представи доказателство за компетентността и опита на избрания изпълнител, на когото е възложил обществена поръчка за услуга.

- 2) Член 2, буква м) от Регламент за изпълнение № 897/2014

трябва да се тълкува в смисъл, че

могат да представляват нередности по смисъла на тази разпоредба, от една страна, закъснението при изпълнението на услуга спрямо датата, предвидена в договор между възлагащ орган,

бенефициер по проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на Европейския инструмент за съседство, и избран изпълнител, определен след процедура за възлагане на обществена поръчка, както и от друга страна, неприлагането от този бенефициер на договорна клауза за неустойка в отговор на това закъснение при изпълнението.

- 3) Общият принцип на добра администрация трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска приемането от орган, на който е възложена проверката на проект, финансиран от съвместна оперативна програма по линия на Европейския инструмент за съседство, на решение, с което на бенефициера по този проект са наложени финансови корекции поради допуснати от него нередности по смисъла на член 2, точка 36 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, които нередности представляват нарушение на член 33, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012, без да са представени данни, които конкретизират нарушението на тази разпоредба, и без да са изложени точни мотиви, които обосновават прилагането на финансова корекция с единна ставка, съответстваща на 25 % от стойността на поръчката.
- 4) Член 31, параграф 3 и член 74 от Регламент за изпълнение № 897/2014

трябва да се тълкуват в смисъл, че

държавите членки следва да установят в националната си правна уредба правила относно размера на финансовите корекции, при които се отчитат характерът и сериозността на нередностите и

финансовата загуба, както и пропорционални финансови корекции, които могат да се приложат спрямо бенефициерите по проекти, финансирани от Европейския инструмент за съседство.

- 5) Член 63, параграф 2, първа алинея, буква в) от Регламент 2018/1046 при прочита си във връзка с принципа на пропорционалност

трябва да се тълкува в смисъл, че

допуска налагането, от една страна, на финансова корекция, изчислена по единна ставка, с цел да се коригира нередност, породена от недостатъчна документална проследимост, и от друга страна, на финансова корекция, изчислена по диференциален метод, с цел да се коригират нередности, породени от забавеното изпълнение на услуга и от неприлагането на клауза за неустойка.

Schalin	Gavalec	Csehi
Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 9 юли 2026 година.		
Секретар		Председател на състава